

Asia: VN/2801/2026

## **Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta**

### **Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut**

#### **15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus**

Pidämme ehdottoman hyvänä, että jokaiselle säädetään velvollisuus lajitella jätteet järjestetyn erilliskeräyksen mukaisesti. Tämä on perusedellytys EU:ssa asetettujen korkeiden kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi.

Erilliskeräyksen minimitasoa säädettyä on kuitenkin tärkeää arvioida huolellisesti siitä saavutettavissa olevat hyödyt ja haitat. Kotitalouksien osuus kaikesta Suomessa syntyvästä jätteestä on pieni: vuonna 2023 sen osuus oli noin 1,3 prosenttia. Kauppojen ja julkisten toimistojen asiakasroskakoreista syntyvä jätemäärä on tästä kokonaisuudesta käytännössä mitätön. Asiakasroskien erilliskeräysvelvoitteen kustannukset olisivat toimijoille kohtuuttomat suhteessa saavutettavaan ympäristöhyötyihin.

#### **15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energiajätteenä**

Energiajäte sisältää nykyisin merkittäviä määriä kuitu- ja muovipakkauksia, jotka yritysten tulisi jäteasetuksen mukaisten erilliskeräysvelvoitteiden mukaisesti kerätä erillään. Energiajätteen keräyksen kieltäminen on tärkeä toimenpide erityisesti muovipakkausten kierrätyksen lisäämiseksi ja pakkausjätettä koskevien kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi.

#### **21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus**

Kiinteistön haltijalle asetettava tiedottamisvelvollisuus jätteiden lajittelusta on erittäin tärkeä uudistus. Lajittelu jää suomalaisissa kotitalouksissa edelleen liian usein tekemättä, mikä vaikeuttaa yhdyskuntajätteen ja muovipakkausjätteen kierrätystavoitteiden saavuttamista. Kiinteistön haltija on lähellä kotitalouksia, mikä tekee siitä luontevan ja vaikuttavan tiedonvälittäjän jätehuoltoon liittyvissä kysymyksissä.

#### **21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus**

Jätehuoltopalveluiden tarjoaja on jätteen haltijan lähin ammattilainen ja tuntee lainsäädännön vaatimukset jätteen synnyn ehkäisyn ja kierrätyksen osalta. Jätteen haltijat eivät näitä vaatimuksia usein tunne.

Tämän vuoksi on olennaista, ettei jätehuoltopalveluiden tarjoaja saa myydä muuta kuin säädösten ja määräysten mukaisia palveluita. Jätehuollon monimutkaistuessa on myös kohtuullista ja perusteltua, että tarjottuun palveluun sisältyy neuvontaa jätteiden erilliskeräyksestä ja lajittelusta.

## **22 §. Valtion viranomaiset**

-

## **57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus**

-

## **93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus**

-

## **100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin**

-

## **121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja**

-

## **122 §. Tiedonsaantioikeus**

-

## **124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat**

Vaatimus siitä, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava suunnitelmallisesti hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnalle asetettujen erilliskeräysvelvoitteiden toteutumista, on erittäin kannatettava. Tehokas ja kohdennettu valvonta on keskeinen edellytys sääntelyn vaikuttavuudelle.

## **Voimaantulosäännös**

-

## **Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut**

### **6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus**

Toimet, joilla voidaan lisätä Lupa- ja valvontaviraston mahdollisuuksia varmistaa, että kaikki tuottajavastuulliset yritykset – mukaan lukien ulkomaiset etämyyjät – hoitavat lakisääteiset velvoitteensa, ovat lähtökohtaisesti erittäin tarpeellisia.

Viranomaisilla on oltava riittävät keinot tunnistaa vapaamatkustajat ja velvoittaa heidät hoitamaan velvollisuutensa. Muutoin markkinat vääristyvät ja kiristynyt tuottajavastuulainsäädäntö tuo jatkuvaa ja perusteetonta kilpailuetua vapaamatkustajille.

## Muuta huomioitavaa

### **Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen**

Perusteluiden kappaleessa 5.1.1.3 viitataan Kiertotalouslakityöryhmän mietintöön ja todetaan, että kiinteistöittäisen erilliskeräyksen laajentamisella tai aluekeräysverkoston merkittävästi tihentämisellä on mahdollisesti ratkaiseva vaikutus lajitteluaktiivisuuteen.

Työryhmän tuottajavastuujaoksessa asiaa käsiteltiin useaan otteeseen, koska käytettävissä olevat tilastot eivät osoita kiinteistökeräyksen laajentamisen lisäävän lajitteluaktiivisuutta merkittävästi. Sen sijaan kiinteistökeräyksen laajentaminen kasvattaa huomattavasti pakkausten tuottajavastuun kustannuksia.

Jokela Eija  
Suomen Pakkaustuottajat Oy